

Hur påverkar fetmakirurgi risken för demens?

Fetma är en kronisk sjukdom som ökar risken för allvarliga följsjukdomar, såsom typ 2 diabetes, hjärtinfarkt, stroke och cancer, och förkortar livslängden med upp till 20 år. Fetma drabbar en stor del av befolkningen och är mycket svårbehandlat. Livsstilsförändringar är inte tillräckliga för att uppnå varaktig viktnedgång. Fetmakirurgi är den mest effektiva behandlingen vid svår fetma. Trots att fetmakirurgi under lång tid varit en etablerad behandlingsmetod som hos de flesta ger en rejäl minskning av vikten finns det fortfarande stora kunskapsluckor kring dess positiva och negativa effekter. Vi vet därför alldeles för lite om vilka patienter som har störst nytta av en fetmaoperation när det gäller att förhindra följsjukdomar och vilka som riskerar att drabbas av negativa effekter.

En ny stor amerikansk studie tyder på att det finns en ökad risk för demens hos de som genomgått fetmakirurgi, något som är både oväntat och oroväckande. Men studien är baserad på data från register och har därför vissa svagheter som gör att resultaten måste upprepas. Ett flertal studier har visat på samband mellan fetma och ökad förekomst av demens och vår hypotes är, tvärt emot den amerikanska studien, att risken för demens minskar efter kraftig viktnedgång.

I detta projekt kommer vi att undersöka långtidsrisken för demens hos individer med fetma som fått en kraftig viktnedgång efter fetmakirurgi jämfört med de som fått traditionell icke-kirurgisk behandling och i genomsnitt inte minskat i vikt. Vi kommer att analysera data från Swedish Obese Subjects (SOS) studien, som leds av min forskargrupp vid Sahlgrenska Akademin. SOS-studien har över 30 års uppföljningstid och betraktas internationellt som den viktigaste studien av fetmakirurgins långtidseffekter. Till skillnad från den amerikanska studien har SOS-studien en matchad kontrollgrupp och alla 4047 deltagare har undersökts vid studiestart och vid upprepade tillfällen under uppföljningstiden.

Fetmakirurgi genomförs ofta på initiativ av patienten i samråd med behandlande läkare. Det är därför viktigt att patienter som överväger att genomgå fetmakirurgi får tillförlitlig information både om behandlingens förväntade positiva effekter och dess risker. Demens är en allvarlig sjukdom och vid beslut om behandling med fetmakirurgi måste vi veta om risken att drabbas påverkas av behandlingen. Avsikten med vår studie är att klargöra detta.